

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžo/40/2015
Identifikačné číslo spisu:	8014201045
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8014201045.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci žalobcov 1) V. O., bytom K., a 2) W. O., bytom K., právne zastúpených JUDr. Dášou Bajanovou, advokátkou, so sídlom Starosaská č. 3, Spišská Nová Ves, proti žalovanej Obci Stará Lesná, so sídlom Hlavná č. 29, Veľká Lomnica, právne zastúpenej Doc. JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD., advokátom, so sídlom Južná trieda č. 1, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. j.: SÚ 3448/2012-Mj zo dňa 24.08.2012, o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k.: 2S/59/2014-42 zo dňa 18.12.2014, jednomyselne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k.: 2S/59/2014-42 zo dňa 18. decembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 250d ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zastavil konanie vo veci preskúmania zákonnosti kolaudačného rozhodnutia Obce Starej Lesnej ako stavebného úradu č. j. SÚ 3448/2012-Mj zo dňa 24.08.2012 z dôvodu, že žaloba bola podaná neoprávnenou osobou.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že žalobcom postavenie účastníkov konania podľa § 78 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) neprislúcha. Žalovaná ako stavebný úrad spojila s kolaudačným konaním aj konanie o zmene stavby v zmysle § 81 ods. 4 stavebného zákona, kedy v nadväznosti na to ustanovenie § 78 ods. 2 tohto zákona taxatívne rozširuje okruh účastníkov kolaudačného konania o tých účastníkov stavebného konania, ktorých by sa zmena mohla týkať. Odhliadnuc od toho, že žalobcovia neboli účastníkmi ani samotného stavebného konania, ako jednej z podmienok účasti v kolaudačnom konaní, ani krajský súd nebol toho názoru, že by spĺňali aj druhú zákonnú podmienku, a teda, že by boli takými osobami, ktorých by sa zmena stavby spočívala v dispozičných zmenách, a to zrealizovanie chodby a skladu, zrušenie druhého vstupného zádveria, komunikačné prepojenie medzi vstupnou chodbou a dennou miestnosťou, povolená kolaudačným rozhodnutím mohla dotýkať. Uvedená zmena stavby, ktorú žalovaná povolila v rámci

vydaného kolaudačného rozhodnutia v súlade s § 81 ods. 4 stavebného zákona, nebola svojím charakterom takou zmenou, ktorá by sa mohla dotýkať práv a právom chránených záujmov žalobcov tak, ako to namietali v podanej žalobe.

Postavenie účastníka stavebného a následne aj kolaudačného konania žalobcovia odvodzovali aj zo znenia § 59 stavebného zákona, podľa ktorého účastníkmi stavebného konania sú okrem iných aj stavebník a osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na znenie § 139 stavebného zákona, ktorý vymedzuje niektoré pojmy použité v tomto zákone. Podľa § 139 ods. 2 písm. c) tohto zákona pod pojmom „susedné pozemky a stavby na nich“ sa rozumejú pozemky, ktoré majú spoločnú hranicu s pozemkom, ktorý je predmetom správneho konania podľa tohto zákona a stavby na týchto pozemkoch. Podľa § 139 ods. 2 písm. d) pod pojmom „susedná stavba“ sa rozumie aj stavba na takom pozemku, ktorý nemá síce spoločnú hranicu s pozemkom, o ktorý v konaní podľa tohto zákona ide, ale jej užívanie môže byť navrhovanou stavbou dotknuté. Z obsahu administratívneho spisu však vyplýva, že žalobcovia ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľností v katastrálnom území M. zapísaných na LV č. XXX v registri C, a to rodinný dom s. č. 250 na parcele č. KN C 862, pozemok pare. Č. KN C 862 o výmere 504 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a pozemok pare. č. KN C 863 o výmere 1254 m², druh pozemku trvalé trávne porasty, nespĺňajú zákonom stanovené podmienky, pretože nie sú vlastníckmi susedného pozemku a stavby na ňom ani vlastníckmi susednej stavby v zmysle § 139 ods. 2 písm. c) a d) stavebného zákona.

Krajský súd bol preto toho názoru, že neexistujú dôvody na to, aby sa stotožnil s názorom žalobcov, že mali byť účastníkmi kolaudačného konania v zmysle § 78 ods. 2 stavebného zákona, a preto tu nebol ani dôvod na doručenie rozhodnutia č. j. SÚ 3448/2012-Mj zo dňa 24.08.2012, ktorého sa žalobcovia podanou žalobou domáhali.

Proti uzneseniu krajského súdu podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac, že toto zariadenie bolo prevádzkované od roku 2004 bez kolaudačného rozhodnutia - užívacieho povolenia, a to i napriek tomu, že neustále vlastníci pozemkov a stavieb na ulici Okružnej v Starej Lesnej sa sťažovali na rušenie nočného klľudu z tohto zariadenia, šírenie pachov a plynov a žalovaná ako stavebný úrad nič nevykonala. V predmetnej veci ide o rodinný dom, ktorý vlastnícky patrí žalobcom. Stavba, v ktorej je prevádzkované reštauračné zariadenie, je prevádzkovo určená a má iný charakter ako ostatné stavby v tejto lokalite - zástavbe. V tejto lokalite sa nachádzajú rodinné domy, ktoré sú určené na bývanie, resp. niektorí ich využívajú na rekreáciu. Prestavbou a prístavbou Zbojníckej koliby došlo k tomu, že vlastníci susediacich pozemkov a stavieb sú neustále rušení touto prevádzkou, a to rušením nočného klľudu, šírením hluku, pachov, plynov. Na ulici z tohto dôvodu parkuje väčšie množstvo autobusov, ktoré sú naštartované, a to priamo pred domom žalobcov. Tieto autobusy sú naštartované, šíri sa z nich hluk, plyny a užívanie všetkých susedných nehnuteľností, ktoré sa na ulici nachádzajú, je značne obmedzené. Žalobcovia uviedli, že v rámci súdneho konania riadne preukázali, že ich nehnuteľnosti susedia s nehnuteľnosťami stavebníkov. Vzhľadom k tomu, že sa v stavebnom konaní s nimi nekonalo ako s účastníkmi stavebného konania žiadali doručiť rozhodnutie správneho orgánu.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že v plnom rozsahu sa stotožňuje so správnymi i skutkovými závermi krajského súdu v danej veci. Má za to, že sa zaoberal všetkými relevantnými skutočnosťami a tieto správne právne odôvodnil. Žalobcovia v odvolaní poukazujú na to, že bolo porušené ich vlastnícke právo a tým boli ukrátení na svojich právach. Žalovaná poukázala na judikatúru ústavného súdu, ktorý zastáva princíp proporcionality a vyváženosti v základných právach a slobodách (na strane jednej právo podnikat' a na strane druhej právo vlastníť majetok). Poukázala na to, že ústavný súd opakovane uviedol, že tam, kde je kogentné ustanovenie právnej normy nie je možné ho vykladať v rozpore s obsahom a zmyslom tejto právnej normy. V danom prípade žalobcovia účelovo spájajú rôzne konania vo veciach sťažností a konania vo veciach stavebných. Pokiaľ ide o účastníctvo v tomto konaní má jednoznačne za to, že obec ako správny orgán postupovala zákonne a správne, keď žalobcovia neboli účastníkmi kolaudačného konania. Navrhla rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť.

S poukazom na ustanovenie § 492 odsek 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení od 01.07.2016 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd vec verejne prejednal a vyhlásil rozhodnutie dňa 18.12.2014. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <.. Rozsudok bol verejne vyhlásený 24.08.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 2 O.s.p. pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 250 ods. 1 veta prvá O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný.

V zmysle § 247 ods. 1 a § 250 ods. 2 veta prvá O.s.p. aktívne legitimovanou na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia.

Žalobná legitimácia v zmysle § 247 ods. 1 a § 250 ods. 2 veta prvá O.s.p. musí byť daná pre všetky prípady, kedy je dotknutá právna sféra žalobcu, t. j. kedy sa jednostranný úkon správneho orgánu (individuálny správny akt) vzťahujúci sa ku konkrétnej veci a konkrétnym adresátom dotýka ich právnej sféry. Nejde teda iba o to, či úkon správneho orgánu založil, zmenil alebo zrušil či záväzne určil práva a povinnosti žalobcu, ale o to, či sa podľa tvrdení žalobcu v žalobe, negatívne prejavil v jeho právnej sfére.

Podľa § 250 ods. 2 veta druhá O.s.p. podať žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Z posledne citovaného zákonného ustanovenia možno vyvodit' záver, že žalobu môže podať aj ten, koho správny orgán ako účastníka správneho konania pominul, či už nesprávnym výkladom práva alebo nedopatrením. V prípade, ak správny orgán niekomu práva účastníka správneho konania uprie, neoznámí mu začatie konania ani mu nedoručí rozhodnutie, treba postupovať podľa ustanovenia § 250b ods. 2 O.s.p..

Podľa § 250b ods. 2 O.s.p. ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správne orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania

po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

V ustanovení § 250b ods. 2 O.s.p. je zakotvený inštitút tzv. opomenutého účastníka. Ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci s ním ako s účastníkom konania mal konať, súd musí zisťovať nasledujúce skutočnosti:

- či mal byť žalobca účastníkom správneho konania (v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov resp. osobitného právneho predpisu napr. stavebného zákona),
- charakter rozhodnutia, ktoré žalobca žalobou napáda.

Správny súd v rámci konania o žalobe opomenutého účastníka otázku, či žalobca je alebo nie je opomenutý účastník, šetrí ako otázku predbežnú.

Súd v týchto prípadoch zabezpečuje, aby správne konanie prebehlo riadne. V zmysle súdnej judikatúry ustanovenie § 250b ods. 2 O.s.p. prelomuje dôsledky § 247 ods. 2 O.s.p. a § 250 ods. 2 O.s.p. v tom, že priznáva procesné právo podať žalobu aj tomu, s kým správny orgán ako s účastníkom konania nekonal (aj keď žalobca účastníkom správneho konania bol) a napadnuté rozhodnutie mu nebolo doručené. Vo svojom dôsledku toto ustanovenie pripúšťa podanie žaloby aj proti neprávoplatnému rozhodnutiu a pri nevyčerpaní opravných prostriedkov, a to v záujme dôslednej ochrany práv fyzických a právnických osôb (k tomu pozri bližšie napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, č. k. III. ÚS 279/2010-21 zo dňa 25. augusta 2010).

Z administratívneho spisu vyplynulo, že žalovaná ako stavebný úrad príslušný podľa § 117 stavebného zákona, postupom podľa § 80 až 81b stavebného zákona vydala dňa 24.08.2012 rozhodnutie č. j. SÚ 3448/2012-Mj, ktorým bolo povolené užívanie stavby: „Prestavba a prístavba Zbojníckej koliby v obci Stará Lesná“ na pozemkoch parc. č. KN C 778 a 779 kat. územie M. stavebníkom V. Z. a manž. R., bytom B. a V. M. a manž. S., bytom B.. Zároveň v súlade s § 82 ods. 1 a 2 stavebného zákona určila podmienky užívania stavby a v súlade s § 81 ods. 4 stavebného zákona povolila zmenu stavby pred dokončením v tam uvedenom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že dňa 12.06.2012 podali V. Z. a manž. R. a V. M. a manž. S. návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia na stavbu: „Prestavba a prístavba Zbojníckej koliby v obci Stará Lesná“. Na uvedenú stavbu vydala žalovaná ako stavebný úrad dňa 30.12.2003 pod č. j. SÚ 644/2003-Mj rozhodnutie. Stavebný úrad v súlade s § 79 ods. 1 stavebného zákona oznámil začatie kolaudačného konania účastníkom konania a dotknutým orgánom a na prejednanie návrhu zvolal ústne pojednávanie na deň 03.07.2012. Na konaní bolo konštatované, že stavba je ukončená, avšak z charakteru stavby vyplývalo, že stavebníci začali s užívaním stavby bez kolaudačného rozhodnutia. Túto skutočnosť stavebníci nepopreli, avšak argumentovali tým, že dňa 10.10.2006 im Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade vydal pod č. j. KK 1315/2006 rozhodnutie, ktorým súhlasí s uvedením stavby „Zbojnícka koliba“ do prevádzky a zároveň súhlasí s návrhom prevádzkového poriadku. Na základe tohto rozhodnutia začali stavebníci s užívaním stavby bez vedomia, že porušujú zákon. Pretože stavebníci nesplnili podmienku podľa § 76 stavebného zákona, podľa ktorého je možné dokončenú stavbu, ktorá vyžadovala povolenie, užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia, stavebný úrad konštatoval, že toto porušenie stavebného zákona bude predmetom priestupkového konania. Na konaní bolo ďalej konštatované, že stavba je ukončená a nič nebráni jej riadnemu a nerušenému užívaniu. Zmeny, ktoré stavebníci zrealizovali, bolo možné odsúhlasiť pri kolaudačnom konaní. Súhlasné stanovisko ku kolaudačnému konaniu vyjadril na konaní zástupca OR Hasičského a záchranného zboru v Kežmarku, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade dňa 11.07.2012 pod č. PP1908/2/2012 a Obvodný úrad životného prostredia v Kežmarku, orgán odpadového hospodárstva dňa 04.07.2012 pod č. 2012/0068 8-2/Gm. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.09.2012.

Podľa § 78 stavebného zákona účastníkmi kolaudačného konania sú stavebník, vlastník stavby, ak nie je stavebníkom a vlastník pozemku, na ktorom je stavba umiestnená. Ak stavebný úrad zlúči s kolaudačným konaním konanie o zmene stavby pred dokončením, sú účastníkmi konania aj tí účastníci

stavebného konania, ktorých by sa zmena mohla dotýkať.

Podľa § 81 odsek 4 stavebného zákona s kolaudačným konaním sa môže spojiť konanie o zmene stavby (§ 68 <.), pokiaľ sa skutočné realizovanie podstatne neodchyľuje od dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní.

Podľa § 59 stavebného zákona účastníkmi stavebného konania sú stavebník, osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté, ďalšie osoby, ktorým toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu, stavebný dozor alebo kvalifikovaná osoba, projektant v časti, ktorá sa týka projektu stavby.

Vzhľadom na tú skutočnosť, že žalobcovia neboli účastníkmi samotného stavebného konania, ako jednej z podmienok účasti v kolaudačnom konaní, je potrebné konštatovať, že neboli účastníkmi kolaudačného konania v zmysle § 78 odsek 2 stavebného zákona. Z uvedeného dôvodu odvolací súd druhú podmienku účasti v kolaudačnom konaní, a to, že by boli takými osobami, ktorých by sa zmena stavby spočívala v dispozičných zmenách, a to zrealizovanie chodby a skladu, zrušenie druhého vstupného zádveria, komunikačné prepojenie medzi vstupnou chodbou a dennou miestnosťou, povolená kolaudačným rozhodnutím mohla dotýkať, ďalej neskúmal.

Ohľadom námietky žalobcov spočívajúcej v tvrdení, že prevádzka sa užíva od roku 2004 bez kolaudačného rozhodnutia, je potrebné uviesť, že táto skutočnosť je predmetom samostatného konania - priestupkového konania, v ktorom príslušný správny orgán rozhodne o tom, či sa stal skutok, či tento skutok je priestupkom, ktorá fyzická osoba tento priestupok spáchala a akú sankciu za tento priestupok uloží.

Podľa § 250d ods. 3 veta prvá O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2).

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd rozhodol správne, keď konanie v predmetnej veci podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil z dôvodu, že žalobu podala neoprávnená osoba, a preto rozhodnutie Krajského súdu v Prešove podľa 250ja ods. 3 veta druhá a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 veta prvá a § 224 ods. 1, § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobcovia v konaní nemali úspech a žalovaná ako správny orgán nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.